

Ålands kommunförbunds ställningstagande till Ålands Landskapsregerings kommunstrukturförslag

Förbundsstyrelsen 19.01.2018

ÅLANDS LANDSKAPSREGERINGS LAGSTIFTNINGS-PM 25.9.2017 (senaste förslaget)

8. Tidtabell

Hösten 2017

- Upphandling av kommunindelningsutredare för de nya kommunerna.
- Kommunindelningsutredningen för Finström, Geta och Sund slutförs i oktober.
- Lagstiftningspromemoria färdigställs och lagberedningen inleds.
- Utredningen för Lemland och Lumparland förbereds.

Under år 2018

- Kommunindelningsutredningar för de nya kommunerna slutförs.
- Den nya kommunindelningsslagen och kommunstrukturslagen behandlas av Ålands lagting.

Våren 2019

- Finström, Geta och Sund kan gå samman i den frivilliga processen.

Hösten 2019

- Kommunalval till de nuvarande fullmäktige i oktober.

2021

- De fyra nya kommunerna kan bildas från och med den 1 januari 2021 i enlighet med den nya lagstiftningen.

10. Lagstiftningsförslag

Landskapslagstiftningen ändras så att

- kommunindelningen på Åland förnyas genom en tillfällig kommunindelningsslagen
- en ny kommunstrukturlag utarbetas

Översikt över processen hittills samt de tre olika kommunkartor som presenterades under 2017 som bilaga till detta PM.

Ålands kommunförbund grundavtal

3 §. Uppgifter

Ålands kommunförbunds uppgifter är att utgående från kommunernas behov

- 1) bevaka kommunernas intressen gentemot landskapet,
- 2) fungera som remissinstans,
- 3) fungera som samarbetsorgan för kommunerna,
- 4) utse kommunala avtalsdelegationen samt sköta dess ekonomi och förvaltning,
- 5) fungera som rådgivande organ inom juridik, ekonomi och arbetsmarknadsfrågor,
- 6) fungera som samarbetsorgan vid kommunalt samarbete utanför Åland,
- 7) utveckla den kommunala självstyrelsen inom ramen för Ålands självstyrelse och svenska språk samt
- 8) ha hand om andra gemensamma ärenden om förbundsstämman så beslutar.

Kommunförbundet kan även handha uppgifter som berör endast vissa kommuner.

Ålands kommunförbunds roll i förhållande till Ålands Landskapsregerings förslag?

- Ålands kommunförbund har under sin existens från 1998 och framåt konsekvent hävdad kommunernas självbestämmanderätt.
- Ålands kommunförbund har i olika sammanhang hävdad kommunernas förmåga och kompetens att själva hantera olika former av utmaningar.
- Ålands kommunförbund har förfäktat den kommunala finansieringsprincipen, vilken säger att uppgifter inte får påföras kommunerna ofinansierade.
- Ålands kommunförbund har inte en uttalad strategi förhållande till kommunsammanslagningar
- Ålands kommunförbund har hittills endast tagit ställning till sittande Landskapsregerings ambitioner att vid behov genomföra en kommunstrukturutredning med tvång och mot kommunens vilja (Stämmobeslut 12.5.2017 efter omröstningar)

http://www.kommunforbundet.ax/files/varstamma_1252017_protokoll.pdf

Konstateranden

- Ålands kommunförbunds roll är att bevaka medlemskommunernas intressen. Medlemskommunerna är som utgångspunkt alla kommuner i Landskapet Åland, vilka i [grundavtalets § 2 finns uppräknade](#). I samband med Mariehamns stads utträde ur förbundet och den efterföljande rättsliga prövningen av de ekonomiska konsekvenserna av utträdet framgick med önskvärd tydlighet att nuvarande [grundavtal](#) inte reglerade villkoren för utträde på ett tillräckligt tydligt sätt. Grundavtalet beaktar inte heller kommunsammanslagningar och bör därför revideras i händelse av sammanslagningar bland medlemskommunerna.
- Med stöd av förbundets styrdokument och stämmobeslutet § 5/12.5.2017 motsätter sig Ålands kommunförbund sammanslagningar med tvång.

I övrigt tar Ålands kommunförbund inte ställning för eller emot kommunsammanslagningar förutsatt att dessa sker i enlighet med kommunernas vilja.

Magnus Sandberg
Förbundsdirektör
Ålands kommunförbund